Poštarina plaćena u gotovom

p.p. 33

VJESNIK ĐAKOVAČKE BISKUPIJE

God. XIV Broj 6
Đakovo, Lipanj 1961.

81 ● »I druge ovce imam — i njih mi valja dovesti«
83 ● Cruce et labore
84 ● Svećeničko zvanje
85 ● Veliki doživljaji oca Ivana
88 ● Vječni paradoks
89 ● Kako ćemo pomoći sjemeništarcima i bogoslovima u praznicima
92 ● O crkvenim saborima
94 ● Odgovor François Mauriaca
95 ● Vijesti iz katoličkog svijeta
96 ● Bibliografija

Vlasništvo i naklada Biskupskog Ordinarijata u Đakovu.

—

Glavni i odgovorni urednik: Vilim Hiršnhauzer.

—

Uredništvo i uprava: Strossmajerov trg broj 6 Telefon 32

—

Godišnja pretplata 700 Din.

—

Broj ček. rač. 423-14-5-4

—

Tisak: „Tipografija". Đakovo Strossmajerov trg 1

„I druge ovce imam, . . . i njih mi valja dovesti"

Katolička Crkva se ne da ni zamisliti bez žive svijesti univerzalizma i općenitosti. Čitavom svojom, bitnom misijom usmjerena je ona prema tome pravcu. Krist je izrijekom razmaknuo međe njezinim ambicijama sve do kraja zemlje; proglasio je pretendentom na duhovno ovladavanje »svim narodima« (Matth 28, 19. 20; Marc 16, 15. 16; Luc 24, 47). Nju tjera na ekspanziju apodiktički nalog Gospodinov: »Ja vas šaljem!« (Jo 20, 21). Nju duhovno progoni Kristova vizija o drugim ovcama i o jednom ovčinjaku i jednom Pastiru (Jo 10, 16). Univerzalizam, jedinstvo Istoka i Zapada, Sjevera i Juga, oko velikoga svadbenoga stola u Kraljevstvu Božjem (Luc 13, 29), plemenita je opsesija kršćanstva. Crkva se i sama, s Kristom neprestano muči u mističnoj želji za dušama: »Sitio!« (Jo 19, 28)! »Ut sint unum!« (Jo 17, 11). Ona ne će nikada imati mira, dok god bude na zemlji osjećala težinu toga još uvijek neispunjenoga naloga. Ona je uvijek, od početka pa do danas, bila misijska Crkva i unijska Crkva. Njezin su konačni cilj i plijen svi, koji vjeruju. I svi, koji ne vjeruju, ali bi morali vjerovati. A to znači: čitavo čovječanstvo, svi ljudi.

I kršćansko je svećeništvo uvijek misijsko i unijsko. Nitko, nas svećenika, ne može osloboditi od toga tereta i od te obveze. Neka mi imamo svoj, sasvim konkretan, radni sektor, neka je naše svećeničko djelovanje, našim osobnim poslanjem, lokalizirano na čuvanje i obranu starih, tradicionalno katoličkih, pozicija, mi opet, svakom žilicom svoga bića, moramo visjeti na zadnjem i najdubljem smislu stvari, kojoj služimo: na spasenju i bratstvu čovječanstva u Bogu. Sve zastave moraju postati jedna zastava, sve fronte, jedna fronta, sva kraljevstva jedno kraljevstvo. Svaka ljudska duša mora se pokloniti Bogu: »et subditus fiat omnis mundus Deo« (Rom 3, 19; 1 Cor 15, 23 — 28).

I dokle se god taj konačni ideal nije ostvario, naše će se oči ogledavati prema braći s druge strane zavjese (Eph 2, 14), naša će se usta, po nalogu Gospodinovu, pomicati na molitvu za izmirenje i sjedinjenje: »Molite se dakle Gospodaru žetve!« (Matth 9, 38), naše će ruke ovako ili onako, realno ili potencijalno, graditi mostove zbliženja i jedinstva među svim sinovima Božjim (Jo 11, 52).

Pravi svećenik ne može nikada biti, ni teoretski ni praktično, nezainteresiran ni za problem misija, ni za pitanje sjedinjenja kršćanskih crkava i sljedbi. To je pokretalo, toliko puta, velike svećeničke duše na misijske i unijske akcije: i na one najneobičnije, najsmionije, najgeneroznije, najteže. Duboko u kompaktnom kršćanskom zaleđu nicala su misijska zvanja i odlazila, s pravom abrahamovom vjerom, u daleki poganski svijet: »Iziđe iz zemlje svoje i od roda svojega i iz doma oca svojega...« (Gen 12, 1). U zemljama bez ikakve neposredne veze, — krvne, jezične, kulturne,

socijalno-političke, — s kršćanskim i slavenskim istokom ustajali su stručnjaci za uniju i, oduševljavali, strastveni, propagatori crkvenog jedinstva. Ostavljali su i domovinu i jezik i obred i tradicije, samo da pruže ruku nesjedinjenom kršćanstvu s onu stranu linije: da dojučerašnje rivale zagrle kao braću u vjeri i u crkvenom jedinstvu. Kršćanska, svećenička apostolska, ljubav ne će da zna ni za kakve ni granice, ni razlike, ni interesna područja i sfere. Ona je sva univerzalistička. I po ciljevima i po prostorima! Ona sva živi od velikoga očekivanja, od sretne evanđeoske vizije budućnosti: »I doći će, i sjest će« (Luc 13, 29). »I bit će jedno stado i jedan Pastir!« (Jo 10, 16). Ali i od velike akcije!

Ne smijemo ni mi, — ovdje u vjerski izmješanim krajevima; ovdje na domak nesjedinjenom Istoku; ovdje na vratima Azije i na stoljetnim magistralama uzajamnog idejnog strujanja i zapljuskivanja kultura i civilizacija, — u tom pogledu ostati ni po strani, ni u pozadini, ni bez elana i inicijative. Pogotovu ne danas: u doba skrajne aktualizacije misijskog i unijskog problema. U vrijeme, gdje ta misao, očito historijski sazrijeva, gdje je Providnost tako vidljivo i upadno stavlja na tapet savremenih zbivanja. Gdje je iza stoljeća, po prvi put došlo do novih kontakta, s jedne strane između monoteističkih religija, a s druge strane u samu kršćanstvu, između katoličkog Zapada i pravoslavnog Istoka, između »stare« rimske Crkve i »novih« kršćanskih profesija protestantskog Sjevera. I to s ulogom mnogo dobre volje na svim stranama, i uz mnogobrojne lojalne odazive svakoj plemenitoj i dobronamjernoj inicijativi; u prvom redu onoj, za nas najmjerodavnijoj, iz papinskog Rima. O sudbini se riligije u principu radi, o izgledima kristijanizacije svijeta, o budućnosti Crkve i kršćanstva, o otkupljenju i koncentraciji sviju, koji vjeruju i nose ime Božje na čelima.

Dvije su stvari, i za nas svećenike, danas praktično najvažnije, u koliko hoćemo biti konkretni. Važnije od svih detalja.

Moramo intimno i živo reagirati na svako podizanje, — ali i spuštanje, — kazaljke na misijskom i unijskom barometru. Sve nas s toga područja mora interesirati. »Molite se dakle Gospodaru žetve!« (Matth 9, 38; Lus 10, 2). Moramo taj interes prenositi i na vjernike: na sve načine; svakom prilikom. Mora to postati religiozna psihoza naših dana. Jedna od karakterističkih značajki današnje religioznosti i današnjeg probuđenog kršćanstva. Onako kao, danas, u Sjevernoj Americi, gdje upravo mobiliziraju pastvu, i štampu, i lajike, i oženjene parove, za tu akciju, a s genijalnom i minucioznom organizacijskom akribijom; osobito u vezi sa papinskom inicijativom za duhovnu pomoć latinskoj Americi. Moramo se pobrinuti, da to bude i kod nas uvijek u duhovnom zraku. Da naše vrijeme postane vrijeme svijesnog očekivanja novog Dolaska Božjeg u narode.

I, moramo misijskoj i unijskoj ideji utirati putove u duše i u svijet također indirektno, psihološki: širinom svojih kršćanskih shvaćanja i svoga kršćanskoga srca, na prvom mjestu. Prošla su vremena, kad je trebalo, — ako je uopće trebalo: onoliko, koliko su to male kršćanske duše radile, — isticati ono, što nas od drugih razdvaja. Danas treba isticati ono, što nas spaja. A to je, prije svega, univerzalna spasiteljska volja Božja, općenitost Otkupljenja i zajednička težnja za Božanskom i životvornom Istinom. »Unus Dominus, una fides, unum baptizma!« (Eph 4, 5). To je, prije svega širina srca, dobrota i ljubav. »Bog je ljubav!« (1 Jo 4, 16). »Ovo je zapovijed moja, da se ljubite!« (Jo 15, 12).

Nikakva fanatizma neka ne bude u našim kršćanskim, a osobito svećeničkim redovima! Nikakve prozelitističke strastvenosti! Nikakve nacionalne uskogrudnosti, osjetljivosti, sumnjičavosti, ekskluzivizma! Nijesu nam inovjerci, — ni kršteni, ni nekršteni, — ako su dobre volje protivnici; oni su nam sumišljenici i saveznici. Moramo ih svagdje susretati s poštovanjem, s razumjevanjem, s blagohotnošću, sa štednjom, sa suzdržljivošću, s ljubavlju. Prema prosvijetljenim direktivama Crkve. I u slučajnim kontaktima, i u religioznim dijalozima, i u građanskom i društvenom životu, i u propovijedima i u katoličkoj štampi i publikacijama, i na katoličkim, izvancrkvenim manifestacijama. I, moramo uvijek biti spremni, da i sebe optužimo; da, lojalno i iskreno, priznamo i svoje grijehe. Lične i kolektivne; sadašnje i historijske; psihološke i tradicionalne. A bilo ih je puno! Istina nada sve, to nam mora biti parola!

Rim nam prednjači, uz aplauz svih velikih umova u Crkvi i u kršćanstvu. On ne revidira Božanske Istine, ali je spreman revidirati sve, što je ljudsko. I ceremonijalno-protokolne uzuse na papinskom dvoru, i stare liturgijske tekstove, i nove molitvene obrasce. I izrijekom nam kaže, da pitanju unije, i mi katolici, moramo pristupiti s rukom na prsima, u stavu »Confiteor-a«.

Već decenijama molimo, u siječnju, osminu za sjedinjenje ili, bolje, osminu za obraćenje svijeta. Već mnogo godina slavimo »Misijsku nedjelju«. A danas stojimo i pred koncilom »ujedinjenja«. Ako, ikada, u naše dane mora Petrovo, mora blagdan Crkve, biti u duhu svetoga jedinstva i širine. Uklonimo iz svoga srca i iz srca svojih vjernika sve, što smeta milosnim namjerama Božjim sa kršćanstvom i čovječanstvom! Ostalo će učiniti milost i Providnost Božja, — kad dođe njezin dan!

»I druge ovce imam, koje nijesu iz ovoga ovčinjaka: i njih mi valja dovesti; i čut će glas moj, i bit će jedan ovčinjak i jedan Pastir!« (Jo 10, 16).

1951 1961

Cruce et Labore

Prije deset godina pojavio se signum novum, novi grb među emblemima đakovačkih biskupa. Grb novoimenovanog apostolskog administratora Msgra Stjepana Bäuerlein, naslovnog biskupa Herakleje Pontske. Grb pun simbolike. Sastavljen je

uz desetgodišnjicu

od grbova Slavonije i Srijema, nad koje se uzdiže križ, a ispod njih je lozinka novog biskupa: Cruce et labore.

Duboko je značenje tog grba: Nad simbole plemenite Slavonije i junačkog Srijema nadvio se križ, grli ih svojim krakovima, sjedinjuje pod svojim okriljem te dvije bratske pokrajine, teritorije negdašnjih starodrevnih biskupija. A lozinka je program i omen. Doziva nam u pamet zbivanja prošlosti, ukazuje na velike zadatke sadašnjosti: Križem i radom učvrstiti sveti znak spasenja u srcima stanovnika Srijema i Slavonije. Fulget crucis mysterium nad Slavonijom i Srijemom!

Usadili su taj sveti znak u ovo sveto tlo još apostolski učenici Epenet i Andronik, zalijevali svojom krvlju slavni srijemski mučenici Silvan i Donat, Irinej i Siren, Eleuterije i Antija, Dimitrije i Polion, Hermogen i Fortunat. Cruce et labore mnogih generacija uzdržavan je ovdje taj arbor nobilis. Budno su bdjeli nad njim negdašnji biskupi Syrmium-a, Cibalae-a i Murse. Obnavljali nakon provale Huna i Avara učenici slavenskih apostola Sv. Ćirila i Metoda, učvršćivali sredovjekovni biskupi srijemski i bosanski, da se je razvilo u čvrsto, jako stablo, koje se dugo opiralo naletima moćnih sultana, bilo je pravo antemurale christianitatis. Nije ga uništilo ni višestoljetno pustošenje. Nakon sjedinjenja i obnove brigom, žrtvom i neumornim radom slavnih biskupa sjedinjenih dijeceza, Krtice i Mandića, Rafaja i Sučića, Kukovića i Strossmayera i drugih, opet se je kao evanđeosko gorušićino zrno razvilo u ogromno stablo sa skoro pol milijuna vjernika. Nad slavonskim ravnicama i ubavim padinama Fruške Gore sveudilj sja križ otajstvo Kristovo!

Taj znak stavlja na svoj grb nasljednik bosansko-srijemskih biskupa navješćujući, da želi nastaviti djelo svojih pretšasnika, učvršćivati i dalje križ na krvlju mučenika natopljenom tlu Srijema i Slavonije.

A kao nekadašnji junak iz mitologije, da uzmogne izvršiti od Providnosti mu određene zadatke koji nisu nimalo lakši od podviga Herkulovih, bira put žrtve i odricanja: Crucem et laborem.

Cruce et labore! — Pod tom lozinkom već deset godina nastoji neumorni i neslomivi presul, da preporodi svoju prostranu biskupiju. Kao revni nasljednik apostola, zida i sadi, čisti i obnavlja, ne obazirući se na poteškoće, ne žaleći ni truda ni napora, instat importune, opportune, arguens et increpans in omni patientia et doctrina.

Cruce et labore! — Jedan decenij je proveden u mnogom trudu i bdijenju, in itineribus, in periculis multis, in labore et aerumna. A osim onoga, što je izvana, tu je instatia quotidiana, sollicitudo ecclesiarum. Zbilja može uskliknuti s apostolom: Quis infirmatur et ego non infirmor, quis scandalizatur et ego non uror?

Cruce et labore! Sudbina, ili sam filius perditionis, uzeo je svoju lozinku kao izazov, te je nad Tobom izrekao festovsku sentenciju: Crucem appelasti? Ad crucem ibis! Izabrao si križ? Imat ćeš ga! Pa ćemo vidjeti, si sermones tui veri sunt. Zato je Tvoj put posut trnjem, često puta prava via dolorosa sa bolnim postajama osamljenosti, napuštenosti i nerazumijevanja.

Cruce et labore! — Ima križeva i napora. Ali iza tih križeva stoji Onaj »qui potens est eis qui tentantur auxiliari« (Hebr II, 18). Desetgodišnji napor, mnoge žrtve nisu bile uzaludne! Val obnove prošao je biskupijom, vjerski život doživljava svoju renesansu. Obnavljaju se crkve, dižu se nove, a što je još značajnije, obnavljaju se živi hramovi Duha Svetoga, duše. Gotovo sve župe su obavile misije. Sve više i više raste broj sv. ispovijedi i Pričesti u župama. Liturgijski pokret dobiva sve veći i veći zamah brigom i neprestanim poticanjem Ordinarija. Katehetski rad je sistematiziran, usavršen, a potpomognut mnogim priručnicima, pomagalima, izdanim inicijativom i zauzimanjem biskupovim, dušobrižnicima je znatno olakšan.

A spiritus movens svih obnova, svih akcija je jubilarac. Ali nije prvi samo na riječima, nego i djelom prednjači. On je prvi ispovjednik i prvi kateheta u svojoj biskupiji. Koliko je duša pročistio ispovijedajući na proštenjima u Aljmašu, Ilači,

Svećeničko zvanje

Pastoralno pismo Msgr de Bazelaire-a nadbiskupa u Chambery-u svojim vjernicima. — Odlomci — Prêtre et apôtre — 15. V. 1957. n. 459.

IMA RAZNIH ZVANJA

Veći dio ljudi pozvan je, da osnuje svoju obitelj u ženidbenom zvanju i da u svom životu ispuni obiteljske, zvanične i socijalne dužnosti, kako to od njih traži služba Bogu, Crkvi i svojoj subraći — ljudima.

Ali Bog neke poziva i na uzvišenije zvanje; zvanje svećeničko. Nije to neko izvanredno zvanje

verba movent

u smislu specijalnih zvanja. U Crkvi naprotiv ono je redovito zvanje.

Svećeničko je zvanje **nužno.** Crkvu je Krist osnovao kao hierarhijsko društvo. Papa, biskupi i svećenici vrše razne službe. Nema Crkve bez svećenika. — Svećenik je nuždan, da može prikazivati svetu Žrtvu, da vjernicima navješćuje riječ Božju, da dijeli svete Sakramente.

Svećeničko je zvanje **privilegirano zvanje.** Bog pokazuje onomu, koga je pozvao, posebnu ljubav. Po svećeništvu sjedinjen s Kristom — to znači produživati Kristovo djelo u svijetu, znači svima donijeti Evanđelje, surađivati na djelu Kristove apostolske misije i s njima postati Spasitelj — zar to nije za čovjeka najveća čast!

Svećeničko je **zvanje potrebnije nego ikada.** Crkva se sve više širi u svijetu, pa se sve više i više osjeća potreba za svećenicima. Ne samo u dalekim, misijskim zemljama, nego i kod nas se osjeća sve više potreba za većim brojem svećenika.

Dragotinu, na Tekijama, koliko je izgubljenih ovčica vratio neumorno ispovijedajući na krizmama, to zna samo justus judex, koji će to sigurno i nagraditi.

Zato sacris solemniis juncta sint gaudia! Cruce et labore!,.. ali ne u utješne doline besmislenih trpljenja, nego k svijetlim vrhuncima uskrsnuća! Osjeća se već dah novog života: Ultima Cumaei venit iam carminis aetas... Iam nova progenies coelo demittitur alto!

Jubilarče!

Prigodom desetgodišnjice Tvoje nadparstirske službe stojimo mi, svećenici tvoje biskupije, skupa s Tobom okupljeni oko križa, svetog znaka našeg spasenja, pozdravljajući Te i moleći:

O Crux, ave, spes unica
Hoc passionis tempore
Piis adauge gratiam
Reisque dele crimina!

A Ti, koji si izabrao križ za simbol i geslo: optime elegisti:

In hoc signo vinces!

Naše župe ne mogu pokriti sve duhovne potrebe vjernika. Prevelike su. K tome moderni život zbio je naše vjernike u gradove i u njihova predgrađa. Mladež traži da se usavrši i naobrazi, skuplja se u škole i velike industrijske centre. Treba stvarati nove župe, nova središta božanskog kulta, osiguravati kršćanski i socijalni odgoj novih generacija i unositi kršćanska načela u rad i razonodu. Dok se potrebe povećavaju, broj svećenika i klerika se smanjuje. Bog po potrebama zove one, koji bi se mogli žrtvovati. A vjernici, kako reagiraju na Božji poziv?

Komentar:

Da se stvarno osvijetli značenje svećeničkog poziva i da se istakne važnost problema zvanja, svećenici, koji budu o zvanju govorili, mogu se inspirirati slijedećim sugestijama:

napraviti tabelu svećeničkih i redovničkih zvanja, koja su potekla iz njehove župe kroz stanoviti broj godina i usporediti sa sadašnjim stanjem;

usporediti koliko je svećenika (župnika, kapelana) biskupija dala dotičnoj župi kroz stanoviti period, a koliko je župa dala biskupiji kroz to vrijeme.

PO KOJIM ĆEMO ZNAKOVIMA PREPOZNATI DA NETKO IMA ZVANJE?

Govori se: Zvanje je milost, a milost je nevidljiva. Kako ćemo onda znati, da je netko od Boga pozvan u svećenički stalež? Crkva je na ovo pitanje odgovorila. — Mladić ima zvanje, ako su se kod njega ostvarila ova tri uvjeta:

a) ponajprije dijete ili mladić treba da ima neka tjelesna svojstva i neke nadnaravne kreposti: da ima zdravlje, da je ćudoredno uravnotežen, da je umno sposoban, da svrši svoje nauke, da je pobožan, da je požrtvovan, kada se radi o bližnjemu. Eto, to su **neka svojstva,** koja treba imati kandidat za svećenika. Ako toga nema, nema ni zvanja.

b) nabrojena svojstva nijesu dostatna. Dijete, odnosno mladić, kad upozna svećenički ideal, treba da ga slijedi, jer to Bog hoće, jer ga Crkva treba. — To je ona **prava namjera,** koja se traži od kandidata za svećeničko zvanje. Ako su drugi motivi, tada to nije pravo zvanje.

c) treći znak je **poziv biskupov.** Ako biskup, kada bude vidio znakove milosti u svojstvima kandidata i kada bude spoznao pravu namjeru, s kojom on polazi u svećeništvo, tada ga on poziva i sukcesivno zaređuje.

Kad se ova tri elementa zajedno nađu u jednom kandidatu t. j. sposobnost, prava namjera i poziv biskupov, tada je to zvanje istinito i na liniji Božjih planova.

Svećenik, koji bude tumačio ovu točku, može naglasiti ove momente:

Veliki doživljaj oca Ivana

Demografska dinamičnost naših dana spojena s gigantskim napretkom tehnike pretvara u nekoliko godina sela u gradove, s jedne strane, a s druge, stvara na bokovima gradova duboke abcese, koji traže hitnu pomoć. Kako da kršćanstvo odgo-

exempla trahunt

vori na nečuvenu duhovnu bijedu tih širokih masa, koju one — na svoju nesreću — u najviše slučajeva niti ne osjećaju? Kako im pomoći? Već se nešto pokušalo. Tako, na primjer, pojedini redovnici izlaze iz svojih samostana i — primjenjujući nove metode — pristupaju dušama sa željom, da u njima probude religiozni osjećaj.

Otac Ivan, o kojemu se ovdje govori, jest jedan od tih pionira. Iza uspjelog pokušaja u Bussieru, kardinal Suhard povjerio mu je godine 1946. župu L'Hay-les-Roses. Iza dvanaest godina borbe i napora pokazali su se pozitivni rezultati. Župa sada broji 24.000 stanovnika. Njome upravljaju četiri Oca i dva Brata, a ovise o nadležnom Biskupu. Redovnike ne šalju na župe pojedinačno, već najmanje po četvoricu.

***

— Dođite, da vas zagrlim. Vi ste onaj, koga želim! Govoreći to, kardinal Suhard, čovjek pun milosrdne ljubavi, raskrili svoje ruke prema mladom redovniku, čije mramorno čelo skriva dva svijetla oka, iz kojih sja blagost i apostolski žar. — Na vaš rad gledam kao na dopunu pariških misija. Novi kršćani ne mogu ostati kršćani, ako ih ne ukopčamo u novootvorene župe.

Otac Ivan, benediktinac, profesor teologije u samostanu La Pierre-qui-Vire, tek je nastupio kao »župnik« u mjestu udaljenom od samostana 20 kilometara.

Kakve li uspomene u njegovu velikom životu, bogatom kao Časoslov, ispunjenom blagotvornim radom i plemenitim saučešćem s bolima ljudi, braće svoje. Kakve li uspomene na tu instalaciju, koja se održala 1. studenoga 1938.

Naredili su mu, da ide što prije u Bussiere i da učini sve, što može. Odmah se dao na posao. Popravio je župni stan, koji se nalazio pokraj crkve. Išao je po kiši i po vjetru. Ali, nekoji stanovnici dadoše oduška svome nagonu za pljačkanje, rušenje i uništavanje, te uskoro župnog stana nije više bilo.

Kad je prolazio, djeca bi upirala prstom na njega i rugala se čovjeku obrijane lubanje, s vijencem kose na glavi. Rugala su se čovjeku, koji je išao velikim koracima, ali bez žurbe, odjeven u svoje redovničko odijelo. Konačno im ruganje nije bilo dosta. Sakrivali bi se i nabacivali na nj kamenjem.

Film uspomena se odvija... Sjeća se, kako je prvi put ušao u crkvu. Unutri je bilo hladno, kao da je smrt prošla. Popeo se na stepenice oltara. Štakori su trčali po tabernakulu. Sve je bilo obeščašćeno. Tada je pozvonio. Došle su tri žene — možda iz znatiželje. Obukao je otrcano misno ruho, s kojega su visjele krpe, pristupio oltaru, te služio sv. Misu.

---

a) problem zvanja zanima cijelu župu, pa će zato pozvati cijelu župsku zajednicu na molitvu i na žrtve, da nekoga između njih Bog izabere za svećenika ili redovnika.

b) u kršćanskim obiteljima treba da gori želja za svetim zvanjem kod njihove djece;

c) zvanje nije plod časovitog raspoloženja, nego odlučne volje. Osjećaj na privlačivost prema svetom zvanju niti je potrebna, niti je nužna, pače ne bi dobro učinio onaj, koji bi se u izboru zvanja oslonio na čuvstvo;

d) svećeničko zvanje obično se ne pojavljuje odjedanput. Ono nadolazi malo po malo, kako se razvija razum djeteta i njegova vjernost prema primljenim milostima. Razumljivo je, da se od djeteta s 9—10 godina ne može ni očekivati konačna odluka. Za tu dob, dosta je, da njegova želja bude dokaz dobre volje, koja je iz nadnaravnih razloga usmjerena prema sv. zvanju.

ZAPREKE BOŽJEM POZIVU

Jedan od razloga, što nemamo svećenika sigurno je i taj, što nijesu zvanja pronađena. Zvanja ne manjka, ali mnoga su zamrla. Bog vidi potrebu svećeničkih zvanja i Bog ih sigurno podjeljuje. Samo mnogi se ne odazivlju Božjem pozivu. Zašto?

— Možda zato, što teren na koje je palo sjeme, nije pripravan, da ga primi. Time bih htio reći, da ozračje obitelji nije dosta kršćansko, da bi moglo rađati i odgajati sveta zvanja.

— Možda nitko nije kod djeteta ni pomišljao, da probudi u njemu sv. zvanje.

— Možda dijete, a kasnije mladić nije ostao vjeran milostima, koje mu je Bog podijelio, nego se poveo za zemaljskim idealima, koji su lakši.

— A možda i iz drugih razloga...

Na svaki način gubitak zvanja treba tražiti ili u socijalnoj sredini ili u obitelji ili kod samog djeteta ili kod svih onih, koji snose odgovornost za dijete, i koji su svijesno ili nesvijesno poradili, da je zvanje nestalo.

Što bi dakle trebalo učiniti, da se Božji poziv čuje, da ga se razumije i slijedi?

I počeo je život — sitan i leden. Tri žene od 360 stanovnika. Što bi morao učiniti, da privuče ljude?

Obilazio je putovima kao negdašnji redovnici. Kucao je na vrata salaša. Neki, iako su bili kod kuće, nisu otvarali. A on bi stao u dvorište i dugo čekao. Zatim bi otišao. Po koji puta bi ga i primili. Ponudili bi mu, da sjedne, a onda bi šutjeli.

Prolažahu sedmice, mjeseci. Nešto je trebalo učiniti, osvojiti teren. I na dan Uzašašća baci se na svoj veliki pothvat, pa puklo kud puklo!

— Pozivam sve muškarce, da dođu sa mnom piti!, govorio je ženama, koje je poznavao. Znao je, da taj poziv nije dovoljan. Trebalo je uhvatiti muževe za ruku, dovesti ih. Da bi dobio njihov odgovor, uzeo je motor i odjurio na jedinstvenu pastoralnu turneju. Pokucao je na vrata svih kuća, pozvao ljude sa svih salaša. Ženama je dovikivao: — Recite svome mužu... Nekoje bi odgovarale klimajući glavom: — Izručit ću vaš poziv.. Ali je u isto vrijeme Otac Ivan vidio muža, kako se kriomice šulja u hambar ili u štalu, odakle ga je želio izvući. Popeo se i uza stepenice mjesne vijećnice: — Gospodine Načelniče... Izgovorio je te riječi, jer je upravo bio ugledao Načelnika, ali u jednom hipu zatvore mu pred nosom vrata. Zahvali Bogu za to poniženje. Smatrao ga je posebnom milošću. Iza par časaka nastavi mirnim glasom: — Gospodine Načelniče, vi se bojite, što župnik dolazi k vama. Ja poštujem vaš strah, ali vas ipak pozivam na skori sastanak. Vidjet ćete, da župnik nije političar.

— Eh, onda dobro... dobro...

Razgovor je počeo i često se nastavljao sve do one noći, kada je Načelnik umirao praćen blagoslovom Oca Ivana. Bilo je to nekoliko mjeseci nakon prvog susreta.

— ... S bolesničkim pomazanjem poslao sam ga u Raj, bilježi Otac Ivan.

Dakle, toga četvrtka na blagdan Uzašašća došla su na sastanak u kafanu — tri momka. A kakvi su tek bili! Namrgođeni, surovi, sa čela im se čitala misao: — Što nam taj kani predikati? Što će s nama? Jesmo li slobodni ili ne?

Otac sjedne. Tri momka mu sjedoše nasuprot. Otac izvadi iz džepa notes pun raznih uspomena. Pokaže im svoje slike iz vremena, kada je kao mornar služio svoj vojni rok. U tom je času prestao biti stranac. Čuli su se prvo bojažljivi, a onda sve jači povici: — Gle pa to je moja služba. I ja sam tako...

— I ja...

— A molim te, gledaj, baš kao ja. Sjećam se dobro...

Ljudi se vole porazgovoriti, a muškarci posebno vole govoriti o stvarima, koje žene ne razumiju. Nakon pola sata kafana je bila puna. Osamdeset i tri čovjeka su razgovarala, raspravljala i pila također, ali umjereno, jer ih je Otac podsjećao na dostojanstvo čovjeka, a da nisu ni znali kako. Stari su ljudi došli najzadnji:

— Došli smo, ali ne da pijemo vaše vino, nego da vas čujemo, izjaviše složno.

— Ja ne vjerujem, rekne jedan.

— No, ako vjerujete samo u ovu zemlju, zašto bih vam oduzimao tu jedinu radost, odvrati Otac.

Možda su očekivali, da će naći kakvog fanatika. Ova ih je dobrohotnost zabezeknula.

Slijedeće je nedjelje deset ljudi čekalo Oca Ivana na crkvenim vratima. Jedan bradonja, bivši čizmar u vojsci, pristupi mu prvi pružajući ruku: — Oče, razmišljali smo od onoga dana. Razumjeli smo.

Ljudi su ušli u crkvu. Prisustvovali su sv. Misi. Zatim se sastadoše u kafani. To je postao običaj.

U kafani je susreo i vođu liberalne mladeži.

— Oče, pristajete li, da s nama osnujete kazališnu grupu? Po zimi se čovjek dosađuje. To bi nam skratilo vrijeme. Ako biste htjeli, naši bi sastanci pružali priliku, da skupljamo neke prinose.

— A što biste učinili novcem tih prinosa?

Bez okolišanja odgovori: — Organizirat ćemo hodočašće u Lourdes.

Otac se nasmiješi. Pristao je. — Hodočašće je trebalo biti u rujnu.

***

Ali mi smo u godini 1939. — Rat je navješten. Sada su oni dolazili Ocu, da mu reknu zbogom. Htjeli su ga vidjeti i u svojim kućama. Govorili su o strahotama rata. Otac je govorio o hrabrosti i žrtvi. Uostalom, i on je otišao.

Nalazimo ga u mornarici kao mornara korvete. To je trajalo neko vrijeme, a zatim je postao časnikom. Nije žalio, jer je kao časnik imao više prilike, da opći s ljudima i da prodre do njihovih duša.

— Evo ti pisma, Petre!

— Od moje majke! Ah, znate, kako je, kad je čovjek daleko... govorio je uzbuđenim glasom mladi mornar bližeći se svom predpostavljenom.

Tako, malo pomalo, čovjek u čovjeku nalazi brata, a po tom bratu, možda će jednog dana naći put i do Gospodina.

Nakon nekog vremena pozove ga glavni duhovnik mornarice i naredi mu, da preuzme duhovničku službu kod jednog dijela mornara. Cvao je od sreće. Bio je u svome elementu. Ali ubrzo oboli. I to teško. Bio je potpuno iscrpljen. Svi su mislili, da će umrijeti. No, njegova snažna volja odnese pobjedu. I ono blijedo asketsko lice, isklesano nutarnjom duhovnošću, opet poprimi svoj život, svoju radost.

Iako se vratio u La-Pierre-qui-Vire, da preuzme katedru teologije, bilo mu je teško rastati se od svoje patničke braće. Mnogo je razmišljao, kako će im pomoći. U toku tih intenzivnih razmatranja sine mu ideja, koja će biti jezgra njegova apostolata:

— ... Metoda naseljavanja, bolje rečeno: metoda, koju je propovijedao Krist u priči o kvascu. Mala skupina redovnika negdje se nastani te provodi kršćanski život u svoj njegovoj punini. I tako, malo pomalo, govore ljudima o Bogu, ali više svojim primjerom, nego propovijedanjem. Na taj su način nastali u stara vremena mnogi gradovi,

mnoga sela i razvijali se pod materijalnim i duhovnim vodstvom Samostana.

Misli i na ono, što su od njega tražili svjetovni svećenici: — Budući da ste vi sin sv. Benedikta, pokažite nam način, kako bi župno svećenstvo moglo živjeti zajedničkim životom, koji bi se osnivao na pravilu sv. Benedikta.

* * *

Ali kakav bi bio odjek tih riječi, da se Otac Ivan nije izložio opasnosti, da unese Boga u jednu novu, neprijatnu sredinu? Radilo se o maloj župi L'Hay-les-Roses. I ovaj je put Kardinal, za kojega je djelo milosrdne ljubavi uvijek hitan posao, požurivao mladog redovnika:

— Za osam dana... Morate biti u L'Hayu za osam dana!

Otac Ivan traži i dobiva ovlaštenje od svoga Poglavara. Kad je to postigao, obraća se u Rim. Prvi je odgovor negativan. Nakon nekih izmjena, stvar je u redu. Benediktinac će početi svoj novi apostolat, a da pravilo ni u najmanjem ne prestupi. Njegovo djelo prati blagoslov svete i blagotvorne redovničke poslušnosti.

L'Hay-les-Roses od 9.000 stanovnika broji 250 praktičnih vjernika, tako kažu. Ali prve nedjelje, za vrijeme velike sv. Mise, Otac Ivan mogao je izbrojiti svega jedanaest osoba. I to su bili samo starci i starice. Kao da bi vjera, koja je sam život, bila samo muzejski predmet, pokazivanje obreda i crkvenih odijela.

Kako zbaciti olovni oklop te ravnodušnosti? Kako li izazvati u dušama glad za duhovnom hranom? Glad, koji te duše ne osjećaju?

— Počnimo od najjednostavnijega, rekne sam sebi. Preuredimo crkvu.

Kardinal je odobrio, govoreći: — Vi ste benediktinac. Radite, kako mislite, da je najbolje.

Tada postade i radnik i nadglednik, te kao takav izbaci propovjedaonicu i lustere; poruši ograde, ukloni škrabice za milostinju, premjesti kipove svetaca.

U godini smo 1943. Nijemci su upravo napustili Bruges. Željeznički i autobusni promet je onemogućen. Otac Ivan mijenja osamnaest puta razna prevozna sredstva, dok stigne u opatiju Saint-André-de-Bruges. Što traži? Pomoćnike, suradnike. Ne će požaliti ni napora, ni satova mučnog drmanja, kada je zgrčen pod nadkrivačem tricikla išao ravno prema cilju, koji je odabrao. Imao je postaviti jedno pitanje; pitanje, čija veličina nadmašuje shvaćanje ljudi, koje ipak treba učiniti pristupačnim ljudima. Od Oca Opata samostana sv. Andrije moli pomoćnike, da bi mogao vratiti ravnodušnim masama religiozni osjećaj. Otac Opat mu daje Oca Hadelina. Njegovom će se zaslugom pjevati u L'Hay-les-Roses na francuskom jeziku prve svečane mise prema Bachovu koralu. I po tom pjevanju, čije riječi nose u sebi jasan pojam, narod može aktivno učestvovati u sv. Misi.

— Previše smo bili navikli, tumači Otac Ivan, na usmenu, na verbalnu hvalu, a zaboravljali smo na onu »vitalnu« hvalu, do koje Bog najviše drži.

Otac Hadelin je prvi otvorio put pjevanju psalama na francuskom jeziku. Tko ne pozna njegov ulaz: — Pristupit ću k oltaru Božjem...

Ali, po povratku u L'Hay, trebalo je naći kršćane, koji će sudjelovati u životu Zajednice.

Otac Ivan najprije napisa nekoliko traktata i razdijeli ih po kućama. U tim radovima Crkva nije više prikazana kao zatvoren prostor, već kao mjesto otvoreno svim ljudima dobre volje. Zatim je pozvonio kod gospodina N. N. i kod gospođe N. N., kod ljudi, koji nisu prema vjeri bili neprijateljski raspoloženi, koji su je čak i prakticirali, ali samo ritualistički. Čim mu je uspjelo skupiti ih, Otac Ivan je s puno takta i blagosti poveo razgovor, koji je ubrzo postao živ, stvaran, neophodan. Govorio je:

— Ako su u prošlom stoljeću kršćani prečesto izostajali od socijalnih organizacija; ako su u tom vijeku, dok su se drugi borili za pravdu, kršćani — iako vlasnici ne samo pravde, nego i ljubavi i milosrđa — drijemali, to je možda zato, što su bili postali ritualisti i zadovoljavali se vršenjem vjerskih obreda i plaćanjem desetine kao nekada Židovi, zaboravljajući pri tom najvažnije zapovijedi o pravdi i ljubavi. Mislim, da je to radi toga, što su izgubili osjećaj kršćanskog jedinstva i što su mislili, da njihova savršenost svršava u njima samima, a da nisu upućeni ni na jednog od svoje braće.

Velika riječ je izgovorena: riječ ZAJEDNICA.

U propovijedi je rekao: — Naša najljepša hvala, koju možemo upraviti Presvetom Trojstvu, bit će naše veliko nastojanje, da živimo u što savršenijoj zajednici.

Rekli bismo, da se uza svu svoju blagost, Otac Ivan po koji puta bliži skandalu:

— Za koliko bi se kršćana moglo reći, da počinja grijeh i to teški grijeh, s razloga, što se ne brinu za svoga brata. Događalo nam se, naročito u početku, da susretnemo u L'Hayu, a mislim, da je i drugdje tako, one dobre pokornike i pokornice, koji vam dolaze govoreći: — Oče, znate, nemam sebi što predbacivati, ne bavim se drugima! — Mi im odgovaramo uvijek isto: — Ali, moj jadni gospodine, ili jadna moja gospođo, vi ste počinili smrtni grijeh!

Razumije se, da jadni gospodin ili jadna gospođa, stavljeni tako na svoje mjesto, nisu mogli odmah ocijeniti težinu svoje pogreške. Naprotiv, smatrali su je kršćanskom krepošću i dičili se njome. Bili su slični farizejima, a da to nisu ni slutili.

— Tada, tumači Otac Ivan, slali smo ih, da pročitaju na ulazu naše crkve veliki plakat, što smo tamo stavili i na kojem je napisana ova jednostavna rečenica: »Smrtni grijeh ne brinuti se za svoga bližnjega. Krist je izričito rekao u sv. Evanđelju: Bio sam gladan, bio sam žedan, bio sam bez stana, bez odijela, bolestan i utamničen, a vi se niste brinuli za mene. Odlazite, prokleti, u oganj vječni!«

Čudili su se, pitali, žurili se na sv. Misu; a ta Misa — u crkvi, koja je opet našla svoju prvotnu

jednostavnost — nije više bila nečitljivi obred za kršćane robote, nego čin pun života. Kod Prikazanja daju svoje prinose. Svi sudjeluju kod molitve, kod pjevanja; svi su sjedinjeni u bratskoj zajednici kao kršćani prve Crkve.

Prvi Božić benediktinaca u L'Hay-les-Roses bio je vrlo značajan. Za tu Svetu Noć Oci su uvježbali s djecom jednu pastoralu, koju su zvučnici raznosili nadaleko. Zatim je slijedila Ponoćka. Bogatstvo božićne liturgije sa sebi svojstvenom toplinom učinilo je svoje. Probijen je led do mnogih srdaca.

Vrijeme teče... Božić se reda za Božićem. Mnogi, koji su bili ravnodušni, koji su kolebali, bili čak i neprijateljski raspoloženi, postaju malo pomalo učesnici božanske liturgije i tako ulaze u milosno svijetlo Ljubavi i Života.

***

Uspomene se nižu... U Redovnikovoj duši podrhtava melodija Mognificata i stapa se s jednom svijetlom perspektivom sazdanom na riječima Vječne Mudrosti.

ISPOVIJEST MLADOG SVEĆENIKA

Izdajemo na našem jeziku uzorno djelo španjolskog svećenika i renomiranog književnika Martina Descalza: »Ispovijest mladog svećenika«.

Suvremeno, iskreno i privlačno auktor iznosi fragmente iz svog života povjeravajući nam se do kraja... No, to nije samo lična ispovijest, niti iznošenje detalja iz privatnog života, već je to riječ o svećeniku i svećeništvu — upućena današnjem čovjeku — u ime svećenika cijelog svijeta.

Svećenik! — Kako mnogi imaju krive pojmove o tom čovjeku. Neki ga prikazuju s mačem u ruci, smatraju ga varalicom ljudi; drugi opet u njemu gledaju simbol zaostalosti — čovjeka »nesposobna za život«, koji je zbog svoje ograničenosti obukao crnu mantiju... Ovo djelo snažno i uvjerljivo razgoličava sve predrasude, prikazujući stvarnost svećeničkog zvanja; iznoseći njegov smisao, dostojanstvo i njegovu veliku potrebu...

Djelo je sinteza »romana, autobiografije i propovijedi«. Glavno je lice svećenik, ali u središtu je Bog, koji djeluje u osobi svećenika.

Mi na našem jeziku nemamo djela ove vrste, obrađena u ovakvoj formi. Stoga vam preporučamo ovo djelo s upozorenjem, da nam što prije pošaljete svoje narudžbe u svrhu tiraža. Knjiga će izaći ovih dana, štampat će se u gradskoj tipografiji, s kartonskim i u boji izrađenim koricama. Format 14 x 21 cm — oko 170 stranica. Cijena 300 dinara, — za bogoslove 10% popusta.

Narudžbe šaljite na adresu: Dr. Emil Mayer, Đakovo, Strossmayerov trg 5. — ĐAKOVAČKI BOGOSLOVI.

Vječni paradoks

(piše Njegova Uzoritost kardinal Suhard)

Vječni paradoks svećenika. On nosi u sebi suprotnosti. Spaja, uz cijenu svoga života, vjernost Bogu i vjernost čovjeku. Izgled mu je bijedan i bez snage. I zaista, nema ništa slabije od svećenika. On nema u rukama ni političkih sredstava, ni financijalnih pomagala, ni oružane snage, kojima se drugi služe da osvoje zemlju. Njegova je snaga biti razoružan i »moći sve u Onome koji ga jača«. To znači odreći se svega te neovisno od stvorenja ići k onima koji trpe, k onima koji ne znaju, k onima koji padaju. Nema ništa manje, ništa prezrenije, ništa više napadno u povijesti do svećeništva. A međutim, samo se pred njim bacamo na koljena. Do svršetka vremena, svećenik će biti onaj, koga će ljudi najviše voljeti i najviše mrziti, bit će najljudskiji i najtranscendentniji, najbliži brat i jedini protivnik! Do svršetka vremena, njegova služba — koja ostaje i za njega samoga zagonetka pred kojom se klanja — prolazit će kroz šarolikost događaja i civilizacija i bit će veliko svjedočanstvo nevidljivog Kraljevstva. To svećenici znaju, i kada ulaze po prvi puta k Oltaru, nije im nepoznato da će biti, sve do svoje smrti, »znak kome će se protiviti«, znaju da će biti svjetlost za djecu svijetla, tama za djecu noći.

„Narodi će biti dobri, ako budu imali mnogo svećenika!" Pio XI.

Na ovom mjestu moramo doći do konačne riječi, koja je ujedno prva.

Svećenstvo je izumila Ljubav. Ono je Ljubav sama, zadnji pronalazak Gospodinov.

S Ljubavlju, sve se razjašnjava, u svećeniku. Drugi su odabrali slavu, novac, užitak. Drugi posvećuju svoj život znanju, zapovijedanju, osvajanju. Svećenik — sve je ostavio, sve napustio, sve dao. On se odriče prolaznih dobara; odriče se sama sebe. Ali ima jedna stvar koju traži i ništa ga ne bi moglo prisiliti da to napusti; jedno dobro koje svećenik uporno hoće da bude njegovo: na ovom svijetu on je odabrao Ljubav. On ju je htio više nego sve ostalo. On je hoće i za svoju braću.

I taj dar jednom za uvijek, ta najviša vrijednost koja rješava vlastite kontraste svećenika, također je tajna njegove uloge na ovoj zemlji. U njegovoj svetoj službi sve se temelji na Ljubavi, sve se u Njoj stapa. Ona sačinjava njegovu snagu. Tom polugom podiže svijet.

U TOULOUSE-U je od 5. do 7. IV. oko 2.000 svećenika i redovnika na sedamdesetom Kongresu Union des Oeuvres raspravljalo o pastorizaciji svećeničkih i redovničkih zvanja. Problem zvanja nije samo problem aktuelan u Francuskoj, nego u cijeloj Crkvi.

Kako ćemo pomoći SJEMENIŠTARCIMA I BOGOSLOVIMA u praznicima

Nedavno je naše uredništvo dobilo pismo jednog sjemeništarca u kojem moli, da napišemo članak s navedenom temom. Izlazimo u susret našem sjemeništarcu i dali smo izraditi malu pastoralku za sjemeništarce i bogoslove preko praznika.

Naš Crkveni Zakonik donosi rješenje i za problem, koji je u naslovu postavljen. U kan. 1370. veli: »Kada su alumni iz bilo kojeg razloga izvan sjemeništa, treba se tada držati odredbe kan. 972. § 2,« a ovaj kan. glasi: »Svi, koji žele primiti svete redove, a nalaze se legitimno izvan sjemeništa, treba da budu povjereni pobožnom i sposobnom svećeniku. Ovaj će na njih paziti i odgajat će ih u pobožnosti.«

Prema tome, kad sjemeništarac ili bogoslov izlazi iz sjemeništa, pa i na praznike, nije neovisan. On neprestano živi pod zaštitom Crkve. Za vrijeme praznika župnik alumna ujedno je i njegov poglavar. Mi smijemo ustvrditi, da su i župnici, sjemeništarci i bogoslovi i do sada imali takvo shvaćanje. Svaki župnik u savjesti je dužan, da preuzme i svoja prava i svoje obveze u tom pogledu.

Kardinal Saliége u jednoj svojoj konferenciji u duhovnim vježbama g. 1954. govorio je između ostaloga i o alumnima malih i velikih sjemeništa za vrijeme praznika: »Moramo paziti na naše pitomce, koji se nalaze na praznicima. Praznici su za njih veoma pogibeljni: u obiteljima na njih se premalo skreće pažnja, pripušteni su dokolici, sumnjivim prijateljstvima itd. Postojanost naših sjemeništaraća i bogoslova pokolebat će se ako mu župnik ne posveti očinsku i pažljivu brigu. Zato će ga pozivati češće puta k sebi, dat će mu kakav posao, zvat će ga koji puta i za svoj stol. Bdjet će nad njegovim duhovnim životom. Tražit će, da mu donese i pokaže svoj dnevni red preko praznika. Župnik će se na taj dnevni red i pozivati, kad ga bude opominjao i upućivao. Pružat će mu po koju dobru knjigu, koja će podržavati njegove svećeničke ideale i zvanje. Povjerit će mu i po koji posao: ministriranje, brigu za ministrante, kakav rad u kancelariji... Sve će ga to zaokupljati, bit će mu od koristi i u njemu će pobuđivati smisao za apostolat. Nastojat će, da mu olakša sakramenat sv. Ispovijedi i tražit će od njega svagdanju svetu Pričest. Da očuva svoje zvanje potrebna mu je ova duhovna hrana. Na koncu praznika točno će izvijestiti njegovog rektora o vladanju preko praznika, o njegovim dobrim i zlim sklonostima i o njegovoj dispoziciji za svećeničko zvanje. Župnik treba da odigra veliku ulogu u vrijeme formiranja svećeničkog zvanja djeteta, koje je Bog iz njegove župe izabrao«.

VAŽNOST PRAZNIKA ZA BOGOSLOVE I SJEMENIŠTARCE.

Praznici su za sjemeništarce i bogoslove neophodno potrebno sredstvo za susret s pravim licem života. Oni će u budućnosti biti duhovni vođe vjernika, pa zato moraju vidjeti lice svijeta i život ljudi pod jednom drugom prizmom, nego što je ona, kroz koju gledaju iz svojih sjemeništa. Da im se to uskrati morali bi poslije ređenja proći kroz mučna iskustva, neugodnosti, a mnogo puta i razočaranja. Dakako, za promatranje života i svijeta moraju imati dobru i čvrstu ruku, koja će ih znati voditi.

Župnici i župski svećenici, koji su imali mnogo puta velike neprilike, da koje dijete pošalju u sjemenište, ne smiju ga pustiti, da za vrijeme praznika propadne njihovo nastojanje i njihove žrtve. I roditelji sjemeništaraca i bogoslova moraju biti svijesni svoje odgojiteljske odgovornosti. Glavni razlog onih defekata, koje alumni poslije praznika donose sa sobom u sjemenište, onaj manjak pobožnosti, i uzdrmanog svećeničkog ideala za vrijeme praznika, potječe iz premale brige roditelja i nedovoljno čiste religiozne atmosfere u njihovim obiteljima. Zato će župnik svoje alumne budnim okom pratiti u praznicima i kod njihovih kuća i u životu njihovih obitelji.

Problem praznika ne sastoji se samo u tome, da se spriječe samo moralne opasnosti za sjemeništarce i bogoslove, nego daleko više se sastoji u formaciji pravih svećeničkih karaktera i dubokog duhovnog života. Praznici treba da budu neka vrsta staža u kojem će se alumni naučiti promatrati ljude, naučiti ulaziti u njihove živote i naučiti apostolski raditi.

Praznici imaju i svoje poteškoće. Za vrijeme praznika život u našim župama, mislim, religiozni život, malo stagnira. Ljudi su okupirani svojim poslovima i brigama, župnik ponajčešće, u to vrijeme odlazi na svoje praznike a sjemeništarci i bogoslovi tako bivaju pripušteni sami sebi. Koji puta pojavljuju se i druge poteškoće, napose one psihološke. Znade se od bogoslova tražiti previše. Župnik postavlja zahtjeve, koji ne odgovaraju njihovoj dobi, ni njihovim sposobnostima, ni njihovoj stručnoj spremi. Dakako, da će takav bogoslov gubiti volju, da župniku pomogne, i izbjegavat će ga na svakom koraku. Drugi će župnik postavljati ili premalene ili nikakve zahtjeve. Koliko puta, znao je po koji bogoslov dolaziti i moliti, da mu župnik nađe kakav posao, a on ga je uvijek odbijao. Kad je htio, da se aktivira i bilo gdje ispolji svoju revnost čuo je: »Ti si mlad, proći ćete to« . . .

Na takve i slične poteškoće nailazit će bogoslov i sjemeništarac pod praznicima. Župnik će ih svojom dobrom voljom i svojim nastojanjem znati riješiti. Evo nekoliko sugestija.

PRAKTIČNE UPUTE ŽUPNIKU.

1. Veze sa sjemeništem.

Svaki bogoslov i svaki sjemeništarac, kad polazi iz sjemeništa na praznike sa sobom nosi tiskan kvestionarij, u kojem su precizirani upiti glede života i vladanja preko praznika, a upućeni su župniku. Župnik će kvestionarij dobro pročitati i na sve probleme, koji su tamo postavljeni budno paziti. Iz kvestionarija bit će mu jasna njegova zadaća. Župnik treba da preko praznika nastavi s onim odgojem, koji je u sjemeništu započet. Ako je potrebno, župnik će se, ne samo preko godine, nego i pod praznicima dopisivati s poglavarima svoga alumna. Mnogo i mnogo zvanje ne bi bilo izgubljeno, da je postojao živ i čvrst kontakt između sjemeništa i župnika.

2. Župnikova prisutnost.

Najvažniji uvjet, da svećenik uzmogne bdjeti nad svojim bogoslovom i sjemeništarcem jest, da bude neprestano prisutan za vrijeme praznika u svojoj župi. Župnik, koji će dugo izbivati iz župe, bilo radi osobnoga odmora, bilo radi izleta, bilo radi kojekakvih putovanja, ne će moći bdjeti nad svojim alumnima, i oni će na svojoj formaciji mnogo pretrpjeti, a posebno će im biti teško što nemaju svagdanje sv. Mise i sv. Pričesti. Župnikova prisutnost ne da se nadomjestiti kakvom privremenom zamjenom kojeg drugog svećenika, a pogotovo ne, ako se alumna prepusti brizi susjednog župnika . Bogoslovu i sjemeništarcu teško je povjeravati se svećeniku, koji će tamo biti samo neko vrijeme.

3. Za alumne treba imati osjećaje.

Ne radi se o nekoj pretjeranoj sentimentalnosti, niti se traži neka čudačka osjećajnost, koja može alumna razmaziti i učiniti ga previše intimnim i možda previše slobodnim prema svome župniku. Ali svećenik, koji se odnosi prema svom alumnu, bilo u razgovoru, bilo u drugom saobraćaju, s previše velikim distansama, koji je hladan, mrk, mrzovoljast, uvijek nezadovoljan, uvijek otresit, bez brižne očinske riječi — jasno je — da takav ne će moći imati utjecaja na plašljivo dijete, na osjetljivog sjemeništarca ili bogoslova, takvom župniku ne može se približiti s potrebnim povjerenjem i otvorenošću srca. Alumni jedne župe treba da naiđu kod svoga župnika na onu jednostavnu, očinsku srdačnost, na brigu, na iskrenu želju, da im u mladenačkim poteškoćama pomogne.

4. Župnik treba da srdačno dočeka svoje alumne.

Župski dom ne bi smio biti mjesto za protokolarnu vizitu na početku i koncu praznika, nego dom u koji će se mladić rado svraćati i za kojim će pod školskom godinom čeznuti. Župnik treba da ga dočeka srdačno, i da mu pokaže svu svoju očinsku ljubav. Kad dijete pokuca na vrata župskog doma treba da ima osjećaj, da je uvijek dobro došlo, a ne onaj mučni utisak, koji zna sa sobom dijete ponijeti, da nije došao u pravi čas: župnik se odmara, župnik baš čita novine, uvijek mora paziti, da ne zamaže parkete, da ne poplaši mačke, da ne uzrujava psa... Zar će se sjemeništarac i bogoslov u takvom župskom domu osjećati kao kod kuće? Alumni bi trebali naći u župniku ne samo ispovjednika, nego bi u njemu morali naći pravog duhovnog vođu, kod kojega bi mogli otvoriti svoje srce, kojemu bi mogli povjeriti sve svoje poteškoće i s kojim bi mogli raspravljati o svim problemima svoje duše. Nije dosta, da bogoslov redovito prisustvuje sv. Misi, primi svaki dan sv. Pričest, da se uzorno ponaša u crkvi. Za nj je daleko više, da bude u župskom domu srdačno primljen, kad ga snađu poteškoće, borbe, nerazumijevanje, kolebanje u zvanju i stotinu drugih problema. Dakako, župnik će biti uvijek toliko rezerviran, koliko je rezerviran otac prema sinu, a sjemeništarac toliko pristojan, koliko je pristojan dobar sin prema ocu. Pohodi u župskom domu treba da budu spontani. Alumni će paziti, da njihovi pohodi ne budu prečesti, da njihovi razgovori budu kraći, da njihova obzirnost bude uvijek takva, da župnik ne će morati na nju upozoravati. Dobro je, da od vremena, do vremena župnik pozove svoje alumne i za svoj stol. U principu bolje je, da to ne bude, kad je mnogo drugih gostiju — svećenika, i kada bi gosti — svećenici morali prema njima imati specijalne obzire. Kan. 564. zabranjuje komunikaciju između novica i profesa kod redovnika. Naši sjemeništarci i bogoslovi još su u novicijatu... Treba li, da se alumni nastane u župskom domu? To će biti slučaj vrlo rijedak i kada je doista ekstremna opasnost za mladog čovjeka, da izgubi svoje zvanje. Inače alumni treba da stanuju kod svojih roditelja.

5. Dobar primjer.

Ispod pogleda djeteta ništa ne može izmaknuti. Jedna svećenikova gesta, koji svećenikov čin, može razoriti u nekoliko dana formaciju alumna kroz više godina sjemenišnog života, ali može uzorni život svećenika na bogoslova i sjemeništarca djelovati na najefikasniji način. Tko bi mogao zaviriti u sva ona lomljenja, kolebanja i sumnje, koje je provocirala ova ili ona riječ svećenikova. Moramo biti uvjereni, da će bez dobrog primjera sva naša nastojanja, sva naša pobožnost, sav naš rad, ostati sterilan.

Način kako molimo, kako se ponašamo u crkvi, kako sklapamo ruke, kako misimo, sve to ostavlja tragove u duši naših alumna. Sjemeništarcima i bogoslovima stavlja se u dužnost, da svaki dan meditiraju, da ostaju neko vrijeme nakon svete Pričesti u molitvi, da pohode Presveto. Što će si oni misliti, ako jednog dana konstatiraju, da se njihov župnik od svega toga dispenzirao? Od njih se traži, da svakog svećenika s poštovanjem susreću, a šta će si oni misliti, kad čuju, da njihov župnik kritizira svoga biskupa, izvrgava smijehu svoju subraću. Prisutnost jednog alumna u župi prilika je, da si svećenik ispita savjest, ako on to

ne učini, neka si ne pravi iluzija, da to ne će učiniti i njegov sjemeništarac ili bogoslov. I ako oni to ne će nigdje pokazivati, ipak će »sve sačuvati u svom srcu«. Zar bi prema tome svi morali biti sveci? Jasno, ako se pod pojmom sveca razumijeva dobar i uzoran svećenik. Naši će alumni svoga župnika — sveca — poštivati i njegov dobar primjer i uzoran život poticat će ih na veći elan za sveto zvanje.

6. Vedrina i veselje.

Svećenici znaju biti često puta nezadovoljni, pesimistički raspoloženi, kritikanti, koji pretresaju sve i svakoga, od biskupa do svog zadnjeg župljanina, znaju biti zvanični brodolomci.

Kanonik Verdier, kasniji pariški kardinal, govorio je svećenicima: »Gospodo, budimo pred našom djecom uvijek sretni što smo svećenici. Svagdje, na satovima vjeronauka, u župskom domu, na ulici, treba da nas vide kako smo radosni i sretni i ponosni, što smo svećenici. Koji puta možemo izraziti i riječima svoju sreću i svoje zadovoljstvo, što smo svećenici. Recite im: »Kad bi vi znali, dragi moji, kako sam ja sretan, što sam svećenik!« Nezadovoljstvo i mrzovolja nikoga ne privlače. Optimizam, zadovoljstvu u radu, u naporima uvijek privlačivo djeluje na dijete. Pokažite se sretnima i u svome siromaštvu. »Habentes alimenta et quibus tegamur, his contenti simus«.

7. Nadzor nad alumnima.

Župnik će voditi diskretnu i budnu kontrolu nad svojim sjemeništarcima i bogoslovima. Otvorenim će očima gledati na njihov život i ne će zaboravljati, da su praznici vrijeme kušanja njihove slobode. Župnik mora znati, šta oni rade, kako se ponašaju u obitelji, prema rođacima, prema ostalima u mjestu, s kim prijateljuju, s čim se zabavljaju. Nije dosta, da župnik sve to vidi i da sve zna, on će s puno ljubavi i obzira savjetovati, upućivati, spriječiti, da njegov bogoslov ne upadne u ovu ili onu grešnu prigodu. Župnik će pronaći sredstva i lijek za bilo koju nastranost svoga alumna, intervenirat će na vrijeme, prije nego što se zlo ugnijezdi. Neupućeno dijete, možda i nerazborito, lagano će upasti u opasnosti, u nezgodno društvo i samo odlučna riječ župnikova moći će ga spasiti. Župnik će paziti, što čita, što ga zanima, što ga zanima specijalno od sredstava difuzije. Razborita riječ župnikova i dobar savjet pomoći će mnogo kolebljivom sjemeništarcu i bogoslovu.

8. Nadzor nad duhovnim vježbama.

Praznici nijesu praznici od duhovnih vježbi sjemeništaraca i bogoslova. Sve duhovne vježbe, koje su uvedene u sjemeništu i bogosloviji, alumni će vršiti i u vrijeme praznika. Župnik ima pravo i dužnost, da na opserviranju duhovnih vježbi bdije, a ako vidi, da nešto nije u redu, tražit će razloge dok sve ne izvede na čisto. Svagdanja sv. Misa, sv. Pričest, meditacija, krunica, duhovno štivo, skriptura, adoracija, sve su to dužnosti koje vežu naše alumne. Svaki treba da si napravi dnevni red u koji će sve ovo biti uneseno, a župnik će paziti i kontrolirati, da li se i vrši. Župnik mora biti pripravan, da sasluša ispovijedi svojih alumna, mora biti uvijek na dispoziciji za duhovni razgovor.

9. Briga da alumni budu zaposleni.

Neki su sjemeništarci i bogoslovi kod kuće toliko zaposleni, da mnogo puta ne dospijevaju ni na svoje duhovne vježbe. Drugi su izvrgnuti dokolici i neradu. Župnikova je dužnost, da sve svede na pravu mjeru. Naročito će se brinuti za one, koji nisu kod svojih roditelja, posebno zaposleni. S njima će uređivati zakutke u crkvi, koji su tijekom vremena zapušteni, s njima će praviti red u sakristiji, nekima će povjeriti brigu oko pomaganja u katehizaciji, tražit će da uče svirati harmonij, povjerit će im brigu za ministrante, napose, da uči s njima latinske odgovore, bit će tumači i čitači kod sv. Mise, stariji će pomagati mlađim sjemeništarcima u učenju, tražit će od njih, da uče koji strani jezik preko praznika, itd. itd. Naći će se stotinu malih poslova, koji će razbiti dokolicu i prisiljavati na rad. Dakako, da će župnik uvijek paziti, da njegovi alumni u prvom redu pomažu svojim roditeljima i da svrše zadatke, koje su im dali sjemenišni poglavari za praznike.

10. Svjedodžba za sjemenišno poglavarstvo.

Na koncu praznika župnik treba da odgovori na pitanja postavljena u kvestionariju. On to ne će učiniti samo radi formalnosti. Njegova zapažanja bit će od velike važnosti. Mnogo puta unijet će svijetlo u probleme, koji muče poglavare. Praznici su za alumne novi svijet, koji je potpuno različit od onoga u sjemeništu. Može se desiti, da je neki sjemeništarac u sjemeništu pokazao se osrednje sposoban, a praznici su ga podigli, otvorili mu poglede, prošao je kraz vatru kušnje i lišen kojekakvih balasta, vratio se sretan u sjemenište da i tamo popravi svoje pozicije. Druge će opet, dobre i pobožne, praznici prodrmati, pa će se vidjeti, hoće li ustrajati u svojoj pobožnosti i u svojoj revnosti. Župnik će u svojoj svjedodžbi sa svom brigom i sa svom odgovornošću svoje savjesti, odgovoriti na pitanja, koja od njega Crkva traži: »Scis illos dignos esse?« Župnik ne će sa svojom svjedodžbom otezati, jer sjemenišni poglavari moraju što prije sve saznati, da mogu već od početka godine urediti svoje pedagoške postupke. Nekoji župnicinici daju u ruke svojih alumna svjedodžbu, da ju sami ponesu poglavarima. Iskustvo je pokazalo, da se ovakva procedura ne savjetuje. Župnik će naći načina, da saopći diskretno svoje odgovore u kvestionariju.

Kako ćemo pomoći sjemeništarcima i bogoslovima u praznicima? Pokušali smo odgovoriti. Briga za alumne ne smije župniku biti zadnja ili nikakva briga. O njegovoj suradnji s poglavarima sjemeništa ovisit će u mnogome kasniji svećenički život bogoslova. Zato ne smije štedjeti ni truda ni žrtava, ni brige, ni poteškoća, jer on je za toliko toga odgovoran.

O općim crkvenim saborima (koncilima)

Crkveni sabor u Bazelu. Nekoliko godina nakon koncila u Konstancu, g. 1431., počeo je koncil u Bazelu. Sazvao ga je Papa Eugen IV. pod pritiskom izvjesnih duhovnih krugova. No, budući da je koncil bio gotovo u stalnom sporu s papom, te mu htio oduzeti upravu Crkve, papa naravno nije mogao odobriti odluke sabora, i zato većinom nisu bile valjane. Koncil je postavio ponovno protupapu. Ovaj je bio doduše pobožan, ali bez naročita dara prosuđivanja. Održao se kroz deset godina, i rezidirao većinom u Lozani, dok se crkveni sabor održavao u Bazelu. Napokon je koncil postao kao neki parlamenat, odnosno, ogromni upravni aparat, dok je zakoniti papa Eugen, siromašan i osamljen živio u Florenci od milodara, jer mu je koncil oduzeo sve prihode.

Glavna zadaća toga sabora bilo je pregovaranje s Grcima glede ponovnog sjedinjenja s papinstvom. I stvarno, gotovo se sav kršćanski Istok priključio rimskoj crkvi. U dokumentu o sjedinjenju priznaju i istočni biskupi, da je »rimski biskup pravi namjesnik Kristov, glava cjelokupne Crkve, Otac i Učitelj svih kršćana«. Na žalost, ovo sjedinjenje opet nije dugo trajalo.

Kratko vrijeme prije reformacije održan je godine 1512. u Rimu. **Peti lateranski koncil,** na kojem su se rješavala slijedeća pitanja: reforma Crkve, uspostava mira među kršćanskim narodima i rat protiv Turaka. Dekreti koncila glede reforme Crkve bili su tako dobri, da se kasnije tridentiski crkveni sabor u mnogočem osvrnuo na njih. No u ovo vrijeme ostali su ti dekreti mrtvo slovo, jer u Crkvi još nije vladao duh Tridenta.

Tako smo u povijesti crkvenih sabora došli do onoga koncila, kojim je Crkva dala svoj odgovor na reformaciju, a to je **tridentinski koncil.** Počeo je godine 1545., a završio 18 godina kasnije, g. 1563. Bio je otprilike 12. godina prekinut, te je u svemu zapravo trajao 6 godina.

O stvarima, koje su bile predmet rasprava na crkvenom saboru, najprije su vijećale grupe učenih teologa, koji nisu bili biskupi, ali je njihova suradnja u znanstvenom pogledu bila dragocjena. Ovakovih grupa učenjaka bilo je šest, koje su veoma pospješile rad crkvenog sabora. Sabor se većim djelom bavio onim vjerskim pitanjima, koja su napadali reformatori. Krivovjerje se proučavalo u knjigama reformatora i prikazivalo se na koncilu, a zatim ga je koncil pobio pomoću Svetog Pisma, Predaje, prijašnjih koncila i dokaza crkvenih otaca, a nauku katoličke vjere je iscrpno protumačio i prikazao u jasnom svijetlu.

Učeni su teolozi iza toga predložili svoje mišljenje biskupima, koji su se zatim posavjetovali i donijeli svoje odluke. Općenito se smatralo svako pitanje riješenim tek onda, kada su se biskupi s njim složili. Čim je koja tema bila jednoglasno riješena, rezultat je predložen Papi u Rim. Kada je stiglo papino odobrenje u Trident, smjele su se objaviti vjerske istine, i to na posebnim svečanim sjednicama, koje su se održavale u jednoj od velikih crkava u Tridentu. Na tim se sjednicama nije više raspravljalo, nego su se samo objavile odluke, što ih je potvrdio papa. Ovakvih je sjednica u svemu bilo 25. Savjetovanja i vijećanja o posvetnoj i djelatnoj milosti trajala su sedam mjeseci, a ta su vijećanja održana na 105 sastanaka, dok nije napokon šesta sjednica 13. siječnja 1547. objavila katoličku nauku o milosti. Izričito stroge vjerske istine formulirale su se tako, da se odmah vidi, da obvezuju pod kaznom izopćenja iz Crkve. Da navedemo jedan primjer: Reformatori bili su proglasili redovnički život beskorisnim, zavjet kao nečim suvišnim, a djevičanstvo bezvrijednim. Crkveni sabor odlučio je o toj temi ovako: »Ako tko tvrdi, da brak treba pretpostaviti djevičanstvu ili celibatu, te da nije bolje i Bogu ugodnije, iz vjerskih poticaja ostati djevica ili držati celibat, nego li stupiti u brak: neka bude izopćen«.

Osim toga raspravljalo se i o protestantima. Oni su više puta bili pozvani na crkveni sabor, premda nisu imali pravo glasa. Bili su pozvani na vijećanje. Odbili su poziv, ili se pokazali spremnima doći, ali pod uvjetom, da se naknadno uzme u pretres još jedanput ono, o čemu su već donesene odluke. No u katoličkoj Crkvi nije dopušteno, da se o jednoj već definiranoj vjerskoj istini sumnja te da se ona ponovno uzme u pretres i ispitivanje.

Crkveni sabor bavio se naukom o Sv. Pismu, i o Predaji, kao glavnim vrelima, zatim naukom o grijehu i milosti. Kada se zatim pristupilo raspravljanju o sakramentima, izjavili su oci sabora, da je Toma Akvinski već sve to najbolje obradio. Njegovo glavno djelo »Summa« bilo je na sjednici položeno neposredno uz Sv. Pismo. Unatoč toga, taj se predmet iz temelja proučavao, i o svakom se sakramentu pojedinačno raspravljalo. Na to se nadovezala još i nauka o čistilištu i oprostima, a na koncu je sabor bio potaknut, da donese odluke glede nauke o Presvetom Trojstvu i o Utjelovljenju Kristovu. Osim o vjerskim istinama, raspravljalo se ujedno i o reformi Crkve, te su kod svake sjednice izdani dekreti glede obnove crkvenog života. Među najvažnije odluke sabora spada i to: da se u svakoj biskupiji osnuje bogoslovno sjemenište.

Premda je kroz dugi niz godina i nakon napornog ispitivanja, izvršen ogromni posao, veći nego kod bilo kojeg drugog crkvenog sabora, ipak ne smijemo zamisliti ovaj Tridentiski koncil mirnim saborom učenjaka, koji udobno i nesmetano studiraju poput redovnika u kojem samostanu. Naprotiv, to su bila burna vremena. Bjesnio je rat, vojska je prolazila zemljom, stalno se širile glasine o ratu, četiri pape umrli su za vrijeme trajanja toga koncila, a to je značilo uvijek dulji ili kraći prekid sabora.

Tridentinski koncil bio je sredstvo, kojim se poslužila Providnost, da dadne katoličkoj Crkvi novi život i novu snagu. Nakon toga prošlo je više od 300 godina, dok je opet nastupila potreba, da se sazove crkveni sabor, a to je bio Vatikanski crkveni sabor.

Prvi vatikanski koncil. Šestog prosinca 1864. papa Pio IX. je po prvi put predložio grupi kardinala svoj plan da sazove opći crkveni sabor. Kasnije je papa pod najstrožom tajnom pitao 21 kardinala za savjet. Većina njih pristala je na prijedlog. Nakon dva mjeseca održana je prva sjednica komisije kardinala, koja bi radila za sabor, ako bi se održao. Javnost nije o tome ništa znala. Mjesec i pol iza toga, pitao je Pio IX. papa 36 najmjerodavnijih biskupa evropskih zemalja za mišljenje, da li bi bilo uputno, da se u takvim prilikama održi crkveni sabor. Većina biskupa izjavili su se za sabor. Papa je razmišljao još dvije godine, i tek je godine 1867. objavio svijetu, da će se slijedećih godina održati crkveni sabor. Godinu dana iza toga, izdao je konačno poziv na crkveni sabor. Do početka sabora 8. prosinca 1869. prošla je opet godina i pol. Kao mjesto, gdje će se održati sabor, određen je Vatikan. Vidi se, da se papa nije prenaglio ni u čemu, nego je dobro promislio bi li svijet, koji je bio bez vjere, stavio pred izazovnu činjenicu crkvenog sabora.

Na pripravama za taj crkveni sabor radilo je godinama pet raznih komisija: jedna za vjerska pitanja, jedna za redovništvo, jedna za misije itd. Veliki redovi dali su svoje najučenije članove za suradnju na crkvenom saboru. Za izbor predmeta o kojima se imalo raspravljati na koncilu, postojale su posebne komisije, iako je papa u toj stvari pridržao najveći utjecaj.

Konačno pred zimu 1869. pohrlili su katolički biskupi sa svih strana svijeta u Rim. Učesnici ovoga crkvenog sabora imali su po prvi put na raspolaganje željeznicu i parobrod. Zbog te činjenice došao je na crkveni sabor mnogo veći broj biskupa, nego na bilo koji prijašnji sabor. Od približno 1050 biskupa, koliko ih je onda bilo u Crkvi, došlo je na sabor 774. Došli su sa svih pet kontinenata. Četvrti lateranski koncil, jedan od najglasovitijih crkvenih sabora, imao je doduše isto toliko učesnika, ali izdaleka nije bilo toliko biskupa. Bilo je to po prvi put, da je svijet dobivao vijesti o koncilu preko štampe i telegrafa. Stenografi su hvatali rasprave, ali su one bile tajne. Javnost je smjela o njima saznati tek onoliko, koliko je vodstvo sabora smatralo uputnim.

Svečanost otvorenja sabora opisao je jedan biskup kao nešto veličanstveno, što se ne da opisati. Naprijed stupaju u dugoj povorci od Vatikana prema bazilici sv. Petra pjevači sikstinke kapele, zatim slijede kardinali, opati-generali, nadbiskupi i biskupi, koji imaju na sebi rokete srebrnog sjaja, a na glavi nose mitru od bijela platna. U slikovitim ornatima dolaze patrijarsi sa Istoka, bugarski, armenski, kaldejski, koptski i sirski crkveni knezovi. Zadnji je papa Pijo IX., kojega nose preko stepenica na nosiljci, iznad koje se diže baldahin. Papa je okružen pratnjom najviših duhovnih i svjetovnih dostojanstvenika. U svečanoj procesiji kreće ogromna povorka, u kojoj je cjelokupna Crkva katolička, u predvorje bazilike sv. Petra. Sa Aventina grme topovi, a sa svih crkava Rima bruje zvona. U prostoriji za sjednice, u bazilici sv. Petra, diže se oltar, koji mogu vidjeti svi prisutni. Na jednom prijestolju leži Sv. Pismo, kako je bio običaj i kod drugih crkvenih sabora. Svečani »Veni Creator« otvara sada prvi Vatikanski koncil. Zadaća toga koncila bila je jedna od najtežih što ih je ikada morao rješavati crkveni sabor. Krivovjerja reformacije ostavila su na miru vjeru u Boga, u Krista i Sveto Pismo, dok su krivovjerja kasnijih stoljeća bila uperena protiv samih temelja svake religije: Nijekalo se, da postoji Bog, poricalo se Kristovo Božanstvo, objava se prikazivala kao varka, jer se tobože može objasniti na prirodan način sve ono, o čemu ona govori. A materijalizam je poricao i samo postojanje duše. I dok su neki filozofi pobijali vjeru i smatrali mjerodavnim samo razum, bilo je i drugih, koji se nisu pouzdavali ni u razum.

Crkveni je sabor obrađivao tri velika i glavna područja religije: Prvo: **Ima Bog.** Da On postoji, to može razum spoznati. Drugo: Taj je Bog govorio ljudima u Starom i Novom Zavjetu, a čudesa dokazuju, da je objava zaista glas Božji. Treće: Krist je ustanovio **Crkvu,** a kao vodstvo dao joj je papu i biskupe. O najvažnijim odlukama u vjerskim pitanjima opširno se raspravljalo, a konačno su one sažete u kratke rečenice, na primjer: »Neka bude izopćen iz Crkve onaj, koji kaže, da se pomoću naravnog svijetla razuma ne može sa sigurnošću prepoznati jedinoga i pravoga Boga, Stvoritelja i Vladara vasione«.

Onaj, koji čita osamnaest stranica odluka o vjerskim pitanjima, o kojima se na saboru raspravljalo, u kojima je svaki redak tako oštroumno dotjeran, taj može naslutiti, zašto su stotine biskupa i učenjaka vijećale kroz više mjeseci. Osim mnogobrojnih manjih razgovora održano je 88 sastanaka i četiri svečane sjednice. Poučni spis »O katoličkoj vjeri« sastavila je komisija učenjaka već prije samoga sabora. Odmah nakon otvorenja sabora, raspravljalo se o tom spisu u šest sastanaka, zatim ga je jedna druga komisija za dva mjeseca potpuno preradila, predložila ga saboru u novom obliku, onda su ga četrnaest dana proučavali, promijenili i dali mu konačni tekst. Osim mnogih ostalih govornika, održao je na crkvenom saboru nekoliko temperamentnih govora i biskup Štrosmajer. Tražio je od sabora da prema dobronamjernim protestima sabor upotrebljava obazriv, otmjen način izražavanja.

Kad se koncil bavio naukom o Crkvi, bilo je prikladno, da se proglasi vjerskom istinom i nauka o nezabludivosti pape, kada on odlučuje o vjerskim pitanjima, jer se u Crkvi od davnine širilo uvjerenje, da je papa nezabludiv, kada odlučuje o kakvoj vjerskoj istini. Još se tada nije naslućivalo, da će ova dogma biti najvažniji događaj čitavoga sabora. Preko 400 biskupa bilo je za to, da

Odgovor François Mauriaca

člana Francuske akademije

(Pred nekoliko godina, trebalo je biti objavljeno u kolekciji »Présences« jedno djelo za koje je kanonik Lieutier zamolio glasovitog pisca Francois Mauriaca da odgovori na pitanje: »Što očekujete od svećenika?«

Mauriacov nam odgovor izgleda tako važan da ga donosimo našim čitateljima).

Pismo gospodinu kanoniku Lieutieru

Gospodine kanoniče,

Moram Vam priznati da je Vaše pismo na mene djelovalo tako, da sam ga u prvi čas htio zgužvati i baciti u koš. Pitate me: Što za Vas znači svećenik? Što od njega očekujete?

Kako su smiona lica koja anketiraju pa bili to i kanonici. Ne misle da su uveli u običaj neku vrstu javne ispovijedi. Istina je, da se najviše obraćaju književnicima; ta njihov je zanat da svakome pričaju o sebi. Dokle su u tom dotjerali, počevši od Jean Jacquesa, vidimo danas. »Što mislite o tom čovjeku? — o čovjeku u crnom odijelu?«

Odgovor bi bio lagan samo za one, koji su ušli u Crkvu u odrasloj dobi i po slobodnom izboru. A ja? Otkako se sjećam, svećenici su bili povezani s mojim životom. Moja majka udovica vjerno je slijedila njihove upute. Moja baka imađaše privatnu kapelicu u svom vrtu u kojoj bi se služila sveta Misa. Tu, u mirisu suncokreta i geraniuma, u vrućim popodnevima, osjećah kucanje srca male svete Hostije. Unaokolo, za mene koji bijah dijete, vladaše područje žarke tišine.

Svećenik je za mene ostao ono što bijaše u zoru moga života, ali prije svega i iznad svega onaj koji veže i koji odvezuje. Onaj koji u času kada diže ruku da nas odriješi ne razlikuje se, više od Sina čovječjega, kojemu bijaše dana vlast da na zemlji oprašta grijehe. Vlast koja nas možda još više zadivljuje kada nemamo za ispovijed kakvu tešku pogrešku, jer tada Milost vezana uz sakramenat pokore djeluje na čisto stanje duše, ako smijem tako reći, i mi je osjećamo sve do u naše tijelo. Oni koji hvale Crkvu da je već prije Freuda izumila terapiju priznanja, ne znaju o čemu govore. Ne oslobađa nas činjenica što iznosimo na svijetlo svoju sramotu. O, ne! Ne oslobađa nas to, nego jedna kretnja, jedna riječ, jedna vlast.

Što je svećenik za mene? Spoj Stvoriteljeve moći i stvorove nemoći u istom biću. Na ovom mjestu, povjerit ću Vam veliku milost koju sam dobio i koja, kako mislim, nije općenita. Iako sam poznavao toliko svećenika, i to od početka svoga života, nisam susreo ni jednoga koji bi me sablaznio ili me, bilo kako, povrijedio. Naprotiv, mnogo ih je koji su me edificirali, a više njih, u izvjesnim časovima moga života, uzeše me na svoja ramena. Imam o tom uspomena za koje zna samo Bog, jer kakva je milost prolazila kroz svećenika, ne će ni on sam znati sve do one večeri, kada kao prokušani i izmučeni radnik bude stajao

---

se objasni ova vjerska istina. Neki od protivnika zaista nijesu smatrali papu nezabludivim, drugi su međutim vjerovali u njegovu nezabludivost, ali su bili mišljenja, da bi takva dogma bila Crkvi samo na štetu, Biskup Ketteler iz Mainz-a pao je pred papom na koljena i molio ga, neka ne dopusti, da se o toj stvari raspravlja na saboru, i da tako »spasi Crkvu«, jer ako bi crkveni sabor odlučio, da je papa u vjerskim stvarima nezabludiv, mogle bi države, koje su neprijateljski nastrojene prema Crkvi, tu nauku namjerno krivo shvatiti, te iznova početi udarati po katolicima. Tako je mislio Ketteler. Pobojavao se pače i krize u samoj Crkvi, kako je ona zbilja i nastupila u starokatolicizmu. Oni biskupi, koji su bili protiv proglašenja dogme o nezabludivosti pape, kao i oni koji su vjerovali u nezabludivost, ali su se bojali, da će ova vjerska istina nanijeti štetu Crkvi, nalazili su se u veoma teškom položaju. Budući, da nijesu htjeli glasati za tu dogmu, a glasati protiv nje nijesu smatrali zgodnim, napustili su sabor i tako izbjegli glasanju.

No, čim je s velikom većinom pala odluka u prilog nezabludivosti, odmah su se pokorili i oni prisutni učesnici sabora, koji su dotle bili protiv proglašenja ove vjerske istine. I otsutni biskupi su jedan za drugim poslali u Rim pismene izjave o svojoj pokornosti, jer kakogod su se prije razilazili u svome mišljenju, ipak su bili jedinstveni u uvjerenju da Duh Sveti vodi zakoniti crkveni sabor, i da istina Crkvi ne može stvarno naškoditi. Nijedan biskup nije uskratio pokornost. Nekima je trebalo izvjesno vrijeme, dok su se sami u sebi smirili i sredili svoje mišljenje nakon tih događaja. Zadnji biskup, koji je izjavio svoju pokornost bio je biskup Štrosmajer, koji je u toj stvari bio skroz naskroz čestit i lojalan prema sebi i prema Crkvi.

Vatikanski koncil održavao se u burnim danima povijesti. Dana 20. rujna 1870. talijanske su trupe oduzele papi grad Rim, a mjesec dana kasnije objavljeno je, da je koncil, nakon trajanja od 9 mjeseci, prekinut.

Osim vjerskih pitanja pretresivali su se na tom saboru i prijedlozi o nekim reformama, na pr. o uvođenju jedinstvenoga katekizma za čitavu Crkvu. 46. prijedloga za reformu opće naravi, kao i pitanja, koja se tiču redovništva bila su u pripravi, ali ni jedno nije bilo zrelo za odluku. No, vrijedni materijal mogao se je kasnije djelomično upotrijebiti za novo crkveno pravo od godine 1917.

na pragu vječne radosti. Kako će se njegova poniznost začuditi riječi koja će mu se kazati, nagradi koja će mu biti dana.

Svećenik je čovjek koji otpušta grijehe, koji posvećuje za mene Hostiju. — Reći ćete mi da je on to za sve ljude: »Ali za Vas posebno, što znači svećenik?« Ništa drugo nego što Vam kažem: svećenik je onaj koji, iza kako oprosti grijehe, stavlja Hostiju u moja usta; onaj koji prije nego će mi je dati digne je časak iznad ciborija — tako da ne mogu odijeliti ni u svom duhu ni u svom srcu svećenika, pa čak i osrednjega, od toga čina, od onoga što vrši svako jutro, od te žrtve Boga Bogu, i Boga čovjeku — pričesniku koji je vrlo često bio — ja lično.

Smijem li Vam sada priznati[1]) u čemu imam krivo obzirom na ono što očekujem od svećenika? Ja od njega samo tražim da mi dade Boga, a ne da mi govori o Bogu. Ne potcjenjujem službu riječi, ali, eto, to je moj posebni zahtjev. Za mene je, djelotvorno svećenikovo propovijedanje bio uvijek vlastiti život. Jedan dobri svećenik ne treba mi ništa govoriti; ja ga gledam i, to mi je dosta. Liturgija — ta šutljiva propovijed također mi dostaje. Red koji najbolje govori o Bogu jesu benediktinci, jer se nikada ne penju na propovijedaonicu nego nam daju mogućnost da proživljavamo dramu svete Mise i čine nam opipljivom uzvišenu svagdašnjicu. Kako dobro razumijem što hoće da kaže Kierkegaad kad piše da je Bog netko kome se govori, a ne netko o kome se govori! Kako žalim protestante čiji se kult svodi na riječ! Sveta liturgija — jedina je propovijed koja me dira i koja me uvjerava. Nema propovjednika s kojim ne bih došao u sukob već kod treće rečenice. Posvećeni govornik izgleda mi jednako užasan i kada je rječit i kada nije. Ima li iznimaka? Svakako. (Jedna me takva iznimka obraduje svake nedjelje na Misi koju prenosi radio. To je O. Avril i onaj drugi Otac koji ga često zamjenjuje. Kakvu li radost osjećam pri pomisli da ih slušaju tisuće ljudi).

Što je svećenik za mene? Gospodine kanoniče, odgovaram jednom riječi: KRIST. Što očekujem od svećenika i što primam od njega? KRISTA. On mi daje Krista u svojoj moći, a pokazuje mi Krista u svojoj patnji. U veče svoga života, mogu reći da znam što trpi jedan svećenik. Ponovo čitam pisma što mi je upravio župnik crkve Notre Dame de Plaisance, Rému Pasteau kojega su ubili neprijatelji na blagdan Duhova 1940: »... Sav teret što treba vući od jutra do večera, teška dužnost jedne župe, katehizacija, razni poslovi ... I sprovodi skoro svaki dan. Strašnih li vremena. Užas je tako grozan da jedva mogu moliti, jedva sačuvati, barem izvana, stav koji ulijeva nešto malo utjehe, pokazuje im sažaljenje, a svi bi oni trebali mnogo sažaljenja, mnogo utjehe ... Vjerujem da moje muke nisu uzaludne, ali ...«

Drama o patnjama svećenikovim još nije napisana.

Gospodine kanoniče, naveli ste me, da Vam govorim o stvarima koje bi morale biti zakopane u najdubljim predjelima moje duše, jer na ovakve tajne može se također primijeniti Apostolova riječ, koja se odnosi na tajne nečistog grijeha: »O tome neka ne bude govora među vama ... « Ali ipak, zahvaljujući Vašim pitanjima, imao sam priliku da svjedočim za tolike dobre i svete svećenike koje sam poznavao, a na tome Vam zahvaljujem.

(Présence. Plon.)

---

* [1]) Napomena uredništva: Uvažiti, da g. Mauriac priznaje, da ima *krivo*, kad od svećenika ne očekuje propovijedanja, koje je jedan od bitnih dužnosti svećenikovih.

Vijesti iz katoličkog svijeta

Msgr. Dr GABRIJEL BUKATKO imenovan je od sv. Oca Ivana XXIII. za nadbiskupa koadjutora u Beogradu s naslovom tit. nadbiskupa u Mocissi. Msgr. Bukatko ostaje i dalje administrator križevačke biskupije. Srdačno čestitamo!

●

Msgr. SANSCHAGRIN, biskup dijeceze Amos u Kanadi, upravio je na svoj kler i na redovnike pismo, u kojem najavljuje, da će potpisati ugovor s Društvom za vanjske misije u Québec-u i da će svjetovne svećenike slati u Honduras. Dijeceza Amos nema hiperprodukciju svećenika, ali Msgr. Sanschagrin će tako organizirati posao u svojoj dijecezi — spajat će po dvije župe zajedno — da može poslati u Latinsku Ameriku svećenike, gdje je potreba neisporedivo veća.

NADBISKUP IZ SAN JOSÉ u Kostariki objavio je 9. IV. pastirsko pismo u kojem poziva kler i vjernike, da blagdan sv. Josipa Radnika 1. V. proslave što svečanije. Tu je zgodu upotrijebio, da tretira socijalne probleme svoje zemlje. Naglašuje, da je socijalna i religiozna situacija u poredbi s drugim zemljama — dobra. Ovaj optimizam je samo u komparaciji, ali nije takav, veli on, kada se gleda što bi se trebalo učiniti. Vjernici nemaju ni onaj minimum materijalnih dobara, da bi im omogućio, da žive životom dostojnim čovjeka. Toliko još toga treba, da se postigne minimum kršćanske socijalne pravde. To se ne može postići milostinjom, nego dubokim reformama u strukturi ekonomskog poretka.

●

U ŠVEDSKOJ SE OTVARA KARMEL. Švedske državne vlasti odobrile su otvaranje samostana Karmelićanki u Lundu. Godine 1958. sabrala se mala zajednica u Glümslöon, nedaleko Lunda od šest karmelićanki. Bilo ih je četiri iz Belgije i dvije iz Švedske. Sada će podići prvi samostan i formirati svoju zajednicu. Ovo će biti prvi kontemplativni samostan u Švedskoj iza Reformacije.

Bibliografija

Zagrebački bogoslovi izdali su pregled triju dogmatskih traktata, sastavljenih prema odličnim priručnicima sveuč. prof. Dr Stjepana Bakšić:

1. Bog stvara tvarni i duhovni svijet.
2. Bog stvara čovjeka.
3. O Trojedinom Bogu.

Svako će djelo uz ostale prednosti odlično poslužiti za solidnu prigodnu propovijed. Cijena po svesku 200 dinara.

Toj dogmatskoj trilogiji priključuje se apologetski traktat: **DE ECCLESIA** — sastavljen prema apologetskom priručniku sveuč. prof. Dr Đure Gračanin. To je kratki sistematski prikaz nauke u Crkvi Kristovoj. Odlično će poslužiti propovjednicima za propovijed na Papin dan i u drugim zgodama. Cijena 200 dinara.

Kao nadopuna svim dosadašnjim brojevima Života Svetaca izašao je **»DODATAK«** k Životu Svetaca — sa životopisom nekih novijih svetaca, malim kalendarom i leksikonom ugodnika Božiih. Djelo će odlično poslužiti za propovijedi o nekom ugodniku Božjem, za kojega malo ili možda ništa ne znamo. Cijena 250 dinara.

Odavna se osjećala potreba da se na hrvatski jezik prevedu u cijelosti crkveni misiološki dokumenti. Do sada smo imali odličan prijevod Fidei donum — Pia XII. (Đ. vj. 1958), te razbacane dijelove Evangelii praecones (Gore srca 1951). staromodni prijevod Maximum illud (Vrhbosna 1920). — Ovdje donosimo po prvi puta prevedenu Enc. Rerum Ecclesiae (koja je još uvijek »magna charta« misiologije), te prvu misij. Enc. Ivana XXIII.: Princeps pastorum. Cijena 230 dinara.

Misijske nakane za 1961. god. su uzete prema idejama mis. Enc. Ivana XXIII. Princeps pastorum.

Naša tumačenja izlaze o. g. u nastavcima. Svaki broj ima crtež, koji se može i obojiti. Vrlo lijepo pristaje na župske oglasne ploče. Prvih šest brojeva je rasprodano. Cijena je za cijelu godinu 100 dinara.

Narudžbe primaju: Zagrebački bogoslovi, Zagreb I., Kaptol 29.

●

Družba ss. Naše Gospe u Zagrebu, Primorska 20, izdala je knjigu **»UZDIGNUTA POGLEDA«**, kojoj je autor Žarko Brzić. Po sadržaju, duhu i stilu posve je slična »Stazama života«, samo je nešto opsežnija. — Može se dobiti na istoj adresi.

●

Franjo Skuhala, SDB — **ZVANJE, KLJUČ ŽIVOTA, I. svezak,** — razmatranja za sjemeništarce. Namijenjena su u prvom redu sjemeništarcima. Ali preporučuju se i svećenicima za duhovno vodstvo muške mladeži. Knjiga se može dati i mladićima koji se spremaju za sjemenište. To je prva knjiga ove vrste kod nas. Ima 283 stranice. Cijena 500 dinara. Nabavlja se kod pisca u Zadru, Nadbiskupsko sjemenište (Trg 27. marta broj 2).

●

»GOVORIM DANAŠNJEM ČOVJEKU« — II. DIO. To su propovijedi, u kojima auktor nastoji rješavati probleme današnjeg čovjeka, služeći se slikama i događajima, kojima smo upravo mi svjedoci, jer suvremeni čovjek ne želi, da se u svojim propovijedima udaljujemo od njega i od života, kojim on živi.

Narudžbe slati na: Franjevački samostan, Zagreb, Vrbanićeva 35. Cijena 500 dinara.

●

Kod Biskupskog ordinarijata u Splitu može se dobiti: »ZBIRKA PRIMJERA« (Vjerovanje). Uskoro će biti i II. dio (Zapovijedi) i III. (Sakramenti) — priručnik vrlo prikladan za kateheze i za propovijedi bilo to kod starijih ili djece.

SVEĆENIČKO ODMARALIŠTE »SELCE«

Počevši od 1. VI. otvara se sezona ljetovanja u Selcu kod Crikvenice (Vila »Šalda«) — vlasništvo Nadbiskupije Zagrebačke. To je najidealnije ljetovalište na Jadranu za svećenike, jer imadu u kući: mir i tišinu, kapelicu za celebriranje, sjenoviti park te vlastitu plažu za kupanje tik same vile. Za dobru i obilnu hranu i podvorbu brinu se čč. sestre Kćeri Božje Ljubavi. Prigoda za izlete dnevno autobusima i parobrodom. Uprava odmarališta računa svećenicima kao i lane **samo faktične režijske troškove.** Turistička taksa je ove godine u Selcu Din 100.— dnevno.

Informacije daje i prijave prima do 1. VI. Mirovinski Zavod svećenika — Zagreb, I. Kaptol 31. P. P. 406. Nakon 1. VI. treba se obratiti direktno na: Uprava Vila »ŠALDA«, P. SELCE (kod Crikvenice).

Primamo nove pretplatnike za »Vjesnik«

Imamo na zalihi sve brojeve od ove godine.